

BRP+ Pratmanus till Powerpointpresentation 2021

Fullständig information finns i den tekniska rapporten: <https://reglab.se/wp-content/uploads/2017/05/BRP-teknisk-rapport-2021.pdf>

Bild 1: BRP+ Mätssystemet för långsiktig livskvalitet i svenska regioner

Sveriges regioner har länge fört en diskussion om BNP:s begränsningar för att fånga samhällsutvecklingen. BNP, och regionala BRP, följer den ekonomiska produktionen, men säger inte något om hållbarhet i ett längre perspektiv, eller om människors livskvalitet. Därför har regionerna tillsammans med Tillväxtverket utvecklat BRP+, ett långsiktigt mätsystem för regional livskvalitet. Det bidrar till en överblick över hur ekonomi, miljö och social utveckling hänger ihop, hur olika prioriteringar påverkar varandra och hur dagens beslut påverkar framtiden.

Bild 2: Regionernas behov

2013 initierade dåvarande Regionförbundet Östsam, numera Region Östergötland, ett utvecklingsprojekt för att undersöka förutsättningarna för utveckling av ett bredare mått på regional utveckling. 17 regioner och organisationer genomförde en gemensam förstudie inom Reglab. Det resulterade i en rekommendation att använda OECD:s mätsystem för livskvalitet, Better life, kombinerat med att mäta långsiktig hållbarhet.

Under 2015 fortsatte arbetet med att utveckla ramverket genom att identifiera mätområden och indikatorer med relevans för svenska regioner. Utvecklingen genomfördes i ett gemensamt projekt inom Reglab, där regioner, myndigheter och andra organisationer deltog och tillsammans tog ställning till teman, aspekter och indikatorer. 2016 lanserades ramverket BRP+.

- BRP+ utgår från OECD:s Better Life Index.
- Bygger på tillförlitlig statistik som finns på regional och kommunal nivå.
- BRP+ ger bilder av livskvalitet här och nu och tar sikte långt in i framtiden.

BRP+ har använts och testats i svenska kommuner och regioner. Utifrån dessa erfarenheter och annan kunskap har ramverket utvecklats och reviderats löpande.

Bild 3: Livskvalitet – nu och framtiden

Den svenska handlingsplanen för Agenda 2030 pekar ut den regionala och lokala nivån som nyckelarena för genomförandet. Ett av agendans delmål (17:19) är ökad användning av kompletterande mått till BNP.

Det behövs faktaunderlag för djupare dialoger om regional utveckling, livskvalitet och attraktivitet. Det behövs ett mätsystem med bred systemsyn som kompletterar både BRP och Agenda 2030. Jämförelser i BRP+ är ett bra verktyg i arbetet med handlingsplanen Agenda 2030.

- Målet för utvecklingsansvariga är ytterst att skapa livskvalitet och attraktivitet, på ett sådant sätt att framtida generationers möjligheter till livskvalitet inte äventyras.
- Utgångspunkten för BRP+ är därför att mäta förutsättningar för livskvalitet här och nu, samt hållbarhet över tid för människor och natur.
- BRP+ ger en bred systemsyn och därmed underlag för samtal om strategiska överväganden, utvecklingsplaner och prioriteringar.

Bild 4: Översikt

Under 2019-20 har Reglab utvecklat systemet – ägarskap, teknisk förvaltning, utveckling av dimensionerna för hållbarhet över tid samt subjektiva mått för livskvalitet här och nu.

Livskvalitet mäter utfallet av viktiga aspekter med betydelse för människors livskvalitet. I fokus är förhållanden i samhället som påverkar människors livsvillkor, liksom sociala relationer, engagemang och subjektivt välbefinnande. Jämlikhet och jämställdhet är genomgående viktiga perspektiv.

Hållbarhet mäter skeenden som verkar för eller emot hållbar utveckling – och därmed möjligheten till framtida livskvalitet. Naturen ska inte systematiskt utsättas för oåterkallelig påverkan. Människor ska inte systematiskt utsättas för hinder som hotar deras hälsa, inflytande eller meningsskapande. Jämlikhet och jämställdhet är genomgående viktiga perspektiv.

Bild 5: Tema, aspekt, indikator

BRP+ omfattar totalt tolv teman kopplade till **Livskvalitet** och tre dimensioner kopplade till **Hållbarhet**. Vart och ett av dessa teman/dimensioner är breda områden, inom vilka kopplingen till livskvalitet och påverkan på hållbarhet kan beskrivas på olika sätt.

För varje tema/dimension har ett antal aspekter identifierats, utifrån vilka specifika indikatorer sedan bestämts.

Hur har indikatorerna valts under varje tema?

1. Vara möjliga att bryta ned på så finfördelad geografisk nivå som möjligt, helst på kommunnivå.
2. Tillföra ett berättande värde genom att mäta det som är relevant för sammanhanget, med en tydlig koppling mellan livskvalitet, livsvillkor och subjektiva upplevelser av dessa livsvillkor. På samma sätt ska indikatorerna för Hållbarhet vara tydligt kopplade

till hur vi bidrar till eller motverkar hållbar utveckling, och därmed förutsättningarna för livskvalitet på sikt.

3. Möjliggöra fördelningsanalys för att kunna analysera utfallet för olika grupper i samhället, bland annat rörande kön, ålder och bakgrund.
4. Vara mätbara över tid, det ska vara möjligt att följa utvecklingen över tid, och indikatorn förväntas vara relevant även i framtiden.
5. Vara statistiskt precisa och kunna mätas på ett tillförlitligt sätt.
6. Möjliggöra jämförelser mellan regioner och helst även kommuner, vilket innebär att uppgifterna måste avse samma definition och vara insamlade med likvärdiga metoder.
7. Vara så nära utfallsnivå som möjligt, avseende vad som påverkar livskvalitet och hållbarhet. Indikatorer som avser aktiviteter eller åtgärder bör undvikas.
8. När det är lämpligt vara koordinerade med OECD:s indikatorer och indikatorer som används för nationella och regionala tillämpningar.

Definition och källa för alla indikatorer finns att läsa i Tekniska rapporten 2021, bilaga 1, sid 44.

<https://reglab.se/wp-content/uploads/2017/05/BRP-teknisk-rapport-2021.pdf>

Bild 6: Jämställdhet och jämlikhet

BRP+ är utformat för att kunna analysera olika gruppers livskvalitet, genom att bryta ner indikatorerna på kön och andra bakgrundsvariabler. Även flera aspekter under Hållbarhet är relevanta och möjliga att analysera uppdelat på bakgrundsvariabler. Sammantaget uppmuntrar BRP+ till fördjupande analys där hänsyn tas till skillnader mellan grupper och geografier.

BRP+ har lånat ramverket från OECD:s modell, men det har varit nödvändigt att definiera områden och indikatorer för anpassning till en svensk kontext vilket exempelvis inneburit en mer finfördelad geografisk nivå med indikatorer mätbara på kommunnivå och på samhällsgrupper.

Regioner (och kommuner) kan följa sin utveckling över tid och de kan jämföra sina resultat med andra. Det ger en djupare förståelse för samband och för vilka frågor man behöver söka ytterligare svar på.

BRP+ är ett stort material som kan ge en översiktlig bild men som också kan ge detaljerade svar och djupdykningar inom smala områden, beroende på hur det används.

Bild 7: Publikationer

Ett antal publikationer och rapporter har publicerats under åren.

Hållbar utveckling i svenska regioner? (Tillväxtverket 2018).

Rapporten är en analys av livskvalitet och hållbarhet i Sveriges kommuner och regioner. Den visar bland annat att sambandet mellan BRP och livskvalitet är svagt, att kommuner som uppvisar högst indexvärde för livskvalitet enligt BRP+ är pendlingskommuner nära en större stad, samt att utbildning är den enskilda faktor som visar störst samband med högt indexvärde för livskvalitet.

Bortom BRP i det regionala utvecklingsarbetet. Exempel på hur BRP+ används på regional och kommunal nivå (Reglab 2019).

Antologin är en samling inspirerande exempel på hur regioner, kommuner och kommunförbund har använt BRP+ på hemmaplan. Bredden på analyserna visar att BRP+ kan användas på många olika sätt i det regionala utvecklingsarbetet.

Hållbar utveckling i Sveriges regioner? En analys av regional hållbarhet baserat på mätsystemet BRP+ (Reglab 2020)

En analys av hållbarhetsindikatorerna i BRP+ visar att tillväxten ökar i landets regioner, men det gör också klyftorna. Utvecklingen är oroväckande. Klyftorna har ökat i samhället och det finns inget som tyder på att skillnaderna minskar inom en snar framtid.

Bild 8 och 9: Tillgängligt för användning

På den öppna plattformen **Kolada** finns hela BRP+ med teman, aspekter och indikatorer, överskådligt för att se trender för den egna kommunen eller regionen, eller göra jämförelser med andra.

BRP+ innehåller både existerande indikatorer och indikatorer som i nuläget saknas men som behöver utvecklas och kompletteras med när så är möjligt. Detta gäller för vissa objektiva indikatorer men främst för de subjektiva. I den tekniska rapporten (2021) finns resonemang kring de indikatorer som valts – och valts bort – för att representera dessa aspekter. Där finns också hänvisningar till relevanta källor som varit teoretisk bas för resonemangen.

<https://www.reglab.se/projekt/brp/>

Bild 10: Tema 1

Demokratisk delaktighet handlar om individens eget politiska engagemang, men också om att ha inflytande över beslut som påverkar en själv. Politiskt engagemang kan innebära deltagande i demokratiska val eller medlemskap i en politisk organisation; att engagera sig i en intresseorganisation, delta i en demonstration eller genom ett allmänt intresse för politiska frågor. Valdeltagande och andel kvinnor på ordförandeposter har valts som indikatorer.

Engagemang i civilsamhället handlar om de olika sätt som medborgare deltar i samhällslivet på, antingen för att göra något för andra eller för att hjälpa till att forma framtidens samhälle. Engagemanget påverkar livskvaliteten såväl för individen själv som för andra. Mäts

som *Antal idrottsföreningar som får LOK-stöd per 10 000 invånare*. Ett bredare mått på kommunnivå som fångar bredden i det här engagemanget hade varit önskvärt men saknas

Den subjektiva aspekten upplevd delaktighet mäts som *Invånare med lågt social deltagande* samt *Elever i åk 9 som upplever att de på lektionerna kan påverka på vilket sätt de ska arbeta med olika skoluppgifter*.

Bild 11: Tema 2

Samhälls- och naturkatastrofer kan vara snöstormar, översvämningar eller ras men det kan även handla om terrorattentat, bränder eller större trafikolyckor. Det är svårt att hitta enskilda indikatorer som har tillräcklig bredd och som är geografiskt relevanta för att fånga aspekten.

Den upplevda tryggheten mäts som *Andel invånare som avstår från att gå ut ensam* samt *Andel elever i åk 9 som känner sig trygga i skolan*. Dessa mått har lagts till efter översynen av de subjektiva indikatorerna 2020.

Måttet *Andel som avstår från att gå ut ensam* avser personer som i Folkhälsomyndighetens Nationella folkhälsoenkät uppgivit att de ofta eller ibland avstår från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad. Detta mäter alltså en konsekvens av otrygghet. I framtiden bör det ses över om även andra mått ska läggas till inom detta område från exempelvis BRÅ:s Nationella trygghetsundersökning.

Bild 12: Tema 3

Luftföroreningar påverkar medellivslängden negativt. Partiklar kan komma från trafiken, vara utsläpp från vedeldning (särskilt vid dålig förbränning), från energianläggningar och industrier. Luftföroreningar kan även ge upphov till lukt och stank som påverkar människors livsmiljö. Den tidigare indikatorer *Utsläpp (ton/år) av mycket små partiklar i utomhusluften (med en diameter mindre än 2,5 mikrometer)* mäter utsläpp, inte koncentration i luft och har flyttats till miljödimensionen under Hållbarhet. Vissa kommuner mäter koncentrationen av partiklar på vissa platser i kommunen, men det finns inga jämförbara data för alla kommuner i Sverige.

Kemikalier kan innebära en direkt fara för människors hälsa, exempelvis genom frätskador, medan andra negativa effekter på hjärna, hormonsystem och immunsystem kan uppträda efter lång tid. Det saknas systematiska mätningar av kemikalieförekomsten över större geografier.

Buller kan finnas på arbetet, i skolan, i trafiken eller i det egna hemmet. Trafikbuller är den miljöstörning som påverkar flest människor i Sverige. Indikator: *Andel personer som är störda av trafikbuller*.

Lokal miljö speglar den för människor fysiskt nära miljön. Att vistas i naturen har positiv påverkan på både den fysiska och psykiska hälsan. Indikator är *Andel av tätortsbefolkningen med grönområde inom 200 meter från bostad.*

Tillgång till **vatten** av god kvalitet påverkar livskvaliteten på flera sätt. Både sjöar och vattendrag ger dricksvatten, men används även för fiske och rekreation. Indikatorer är *Andel sjöar med god ekologisk status, Andel vattendrag med god ekologisk status samt Andel grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status.*

Den subjektiva indikatorn **upplevd miljö kvalitet** saknar i dag mätetal men föreslås definieras som *Andel invånare som anger att de är nöjda med miljöns kvalitet.* Än så länge har ingen lämplig indikator kunnat läggas till som motsvarar indikatorkriterierna.

Bild 13: Tema 4

Tillgänglighet till tjänster är kopplat till en plats och de möjligheter som finns där. faktorer som begränsar tillgången till tjänster variera. I glesbefolkade områden begränsas tillgången till tjänster av långa avstånd och minskad valfrihet. I mer tätbefolkade områden kan det handla om trängseffekter och långa väntetider. Tillgång till internet är en tjänst som ökar i betydelse.

Indikatorer för **närhet till tjänster och service** är *andel personer som har tillgång till bredband med en hastighet på mer än 100 Mbit/sekund, andel av befolkningen som har mindre än två kilometer till dagligvarubutik, grundskola och bibliotek samt andel av befolkningen i kollektivtrafiknära läge.*

En indikator gällande tillgång till bibliotek saknas dock i dagsläget.

Trängsel och köer till tjänster/service mäts som *andel patienter som får träffa läkare i primärvården inom sju dagar.*

Den subjektiva indikatorn **upplevd tillgänglighet** saknar i dag mätetal men föreslås definieras som *Andel invånare som anger att de upplever god tillgänglighet till tjänster.*

I urvalet har även indikatorer som mäter tillgänglighet till service (till exempel apotek, kontantuttag, drivmedelsförsäljning) utifrån avstånd med bil diskuterats. Det har dock bedömts som sämre mått för att visa livskvalitet för en kommun som helhet.

Bild 14: Tema 5

Storleken på den disponibla inkomsten tillsammans med eventuell förmögenhet eller bidrag speglar de materiella förutsättningarna för människors livskvalitet.

Levnadsstandard mäts som *andel barn som lever i ekonomiskt utsatta hushåll*. Indikatorn speglar möjligheterna för en av de mest utsatta grupperna i samhället. Levnadsstandard mäts även som *andel invånare 18-64 år med låg inkomst*. Detta mått kompletteras med måttet *median av nettoinkomsten* för att få en bättre helhetsbild av levnadsstandarderna i kommunen eller regionen. Tillsammans med de övriga indikatorerna bidrar inkomstspridning, *ginikoefficient för disponibel inkomst per konsumtionsenhet*, till en bra bild av både inkomstskillnader och inkomstnivåer i en kommun eller region.

Den subjektiva indikatorn **upplevd levnadsstandard** mäts som *andel invånare som haft ekonomisk kris*.

För förmögenhet saknas tillgängliga indikatorer. Olika mått på kapitalinkomster finns istället under den ekonomiska hållbarhetsdimensionen.

Bild 15: Tema 6

Arbete och lön – Tillgång till arbete är betydelsefullt för människors livskvalitet – inte bara för att det ger en inkomst, utan också för att det öppnar möjligheter till personlig utveckling, sociala relationer och påverkar människors identitet. Individens livskvalitet påverkas även av löneklyftor. Lönediskriminering och sämre möjlighet att få lön efter kompetens och ansvar, har en negativ påverkan på livskvaliteten.

Matchning mäts som *andel av arbetskraften som arbetar i yrken som motsvarar deras kompetens*.

Tillgång till arbete mäts som *andel långtidsarbetslösa av befolkningen samt andel förvärvsarbetande invånare*.

Integration mäts som *förvärvsintensitet för utrikes födda*. Detta mått kompletteras även med *andelen förvärvsarbetande skyddsbehövande och anhöriga med en vistelsetid på 4-6 år samt andel som lämnat etableringsuppdraget och börjat studera (status efter 90 dagar)*

Löneklyftor mäts som *kvinnors andel av lönesumman*.

Hemarbete mäts som *andel föräldrapenningdagar som tas ut av män*.

Den subjektiva indikatorn **Upplevda arbetsvillkor** mäts som *andelen som är oroliga över att förlora sitt arbete*.

Bild 16: Tema 7

Bostaden är basen för de materiella förutsättningarna för livskvalitet och fyller människors grundläggande behov av skydd från väder, vind och faror. Bostaden behöver ge utrymme för

avskildhet och eget utrymme. När bostadskostnaderna tar upp en stor del av inkomsten, minskar utrymmet för annat.

Trångboddhet mäts som *trångboddhet i flerbostadshus (exklusive specialbostäder) enligt norm 2.*

För aspekten **Bostadskostnad** saknas indikator, men den förslås mätas utifrån *andel invånare med bostadskostnad som överstiger 40 procent av den disponibla inkomsten*. Det bör framöver övervägas om denna indikator ska inkluderas i BRP+ givet att Boverket fortsätter att beräkna och publicera de föreslagna måtten.

För aspekten **Utbud av bostäder** saknas indikator, men den förslås mätas utifrån *andel av bostadsbeståndet som är tillgängligt för försäljning eller uthyrning*. Det skulle möjligen även kunna mätas med ett mer subjektivt mått avseende invånarnas bedömning av hur lätt det är att hitta en bostad till rimligt pris.

För den subjektiva aspekten **Upplevelse av bostadsvillkor** saknas indikator men förslås mätas utifrån *andel invånare som anger att de är nöjda med sitt boende*.

Bild 17: Tema 8

Balans mellan arbete och fritid handlar om att hinna med de krav och det ansvar som individen har, men också om hur olika delar av en individs liv kan ge energi och stärka andra delar. Balans mellan arbete och fritid har kopplingar till flera andra teman för livskvalitet, bland annat arbetsvillkor, sociala relationer, hälsa, samhällsengagemang och demokratisk delaktighet.

Temaområdet saknar mätetal för valda indikatorer. Aspekten **Arbetets påverkan på livet utanför arbetet** förslås mätas utifrån *andel yrkesarbetande med långa arbetstider*. **Påverkan på arbetet av livet utanför arbetet** förslås mätas utifrån *andel yrkesarbetande med närstående som har sjukdom*.

Den subjektiva aspekten **Upplevd balans arbete-fritid** förslås mätas utifrån *andel yrkesarbetande som anger att de är nöjda med balansen mellan arbete och fritid*.

Bild 18: Tema 9

Hälsa är den enskilt viktigaste faktorn som påverkar människors subjektiva upplevelse av välbefinnande. Det råder stor ojämlikhet i hälsa mellan olika grupper i befolkningen. Det är skillnader som även kan iakttas mellan kommuner och mellan områden i en och samma kommun.

Allmänt hälsoläge mäts som *återstående förväntad medellivslängd vid födseln*, för kvinnor

respektive män samt med indikatorn *fetma*.

Aspekten **Sjukdomar** mäts som *andel som drabbats av hjärtinfarkt, andel drabbade av cancersjukdom, förekomst av diabetes typ 2 samt andel långtidssjukskrivna med psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar*.

Den subjektiva aspekten **Upplevd hälsa** mäts som *andel med nedsatt psykiskt välbefinnande, andel med bra eller mycket bra självskattad hälsa samt andel med bra självskattad tandhälsa*.

Bild 19: Tema 10

Formell utbildning kan påverka livskvaliteten både direkt och indirekt. Det finns även ett informellt utbildningssystem som omfattar många olika typer av lärmiljöer.

Formell utbildning mäts som *andel högutbildade i åldersgruppen 25–64 år samt andel med minst gymnasial utbildningsnivå i åldersgruppen 25–64 år*.

Kompetens föreslås mätas utifrån *genomsnittlig arbetserfarenhet i åldersgruppen 30–39 år*. I dag saknas den indikatorn.

Indikator för den subjektiva aspekten **Upplevd kompetens** saknas, men föreslås mätas utifrån *andel invånare som anser att den egna kompetensen tas tillvara*.

Bild 20: Tema 11

Sociala relationer handlar om att människor känner sig värdefulla, att deras olikheter värdesätts och att grundläggande behov tillgodoses så att de kan leva ett meningsfullt liv.

Utanförskap mäts som *andel unga som varken arbetar eller studerar (UVAS)*.

Upplevda sociala relationer mäts som *andel med avsaknad av emotionellt stöd*.

Upplevd tillit mäts som *andel med avsaknad av tillit till andra*. I

Bild 21: Tema 12

Det individuella välbefinnandet sammanfattar individens upplevelse av sin livssituation. Det kan bestå av flera delar: dels individens egen värdering av det egna livet, dels personens känslor i ett precist ögonblick. Den tredje delen av det subjektiva välbefinnandet är individens känsla av mål och mening.

Temaområdet saknar befintliga indikatorer. Den individuella Upplevelsen av livskvalitet föreslås dock mätas utifrån:

- *Andel invånare som uppger sig vara nöjda med sitt liv (gällande boende, arbete, fritid, familj och vänner).*
- *Andel invånare som anser sig känna lycka vid en given tidpunkt.*
- *Andel invånare som anser att livet har mål och mening.*

Bild 22: Hållbarhet miljö – utsläpp

Utsläpp av växthusgaser medför global påverkan på klimatförändringarna på sikt. Det finns även flera andra utsläpp som producerats av samhället, eller som extraherats från jordskorpan, som påverkar både människor och miljö på kort och lång sikt. Mänsklig produktion och konsumtion medför även flera andra utsläpp och koncentrationer av ämnen som påverkar människor, ekosystem och biologisk mångfald.

Klimatpåverkande utsläpp mäts med indikatorn *utsläpp av växthusgaser, ton CO₂-ekv per capita*. Indikatorn är möjlig är bryta ner på olika sektorer för både kommuner och regioner. Det saknas data på regional och kommunal nivå för indikatorn **Konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp**.

Övriga utsläpp mäts med indikatorerna *utsläpp till luft av PM_{2.5} (partiklar <2.5 mikrom), kg/inv* och *utsläpp till luft av kväveoxider (NO_x), totalt, kg/inv*.

I BRP+ mäts de totala beräknade utsläppen per invånare. För att följa upp hur utsläppen påverkar människors hälsa och livskvalitet är det egentligen mer relevant att mäta koncentrationen i luften.

Utsläppen på kommunal och regional nivå är beräknade enligt en metod som baseras på data för olika aktiviteter som bidrar till utsläpp, exempelvis djurantal, trafikarbeten, vägtrafik, bränslehantering m.m

Bild 23: Hållbarhet miljö – resurser

En hållbar resursanvändning är viktig för att säkra goda levnadsförhållanden och livskvalitet på lång sikt, både lokalt och globalt.

Icke-förnybar resursanvändning mäts med indikatorer från både ett produktions- och konsumtionsperspektiv. *Fjärrvärmeproduktion* avser andel förnybar fjärrvärmeproduktion på värmeverk. Data saknas för vissa kommuner eftersom alla inte har fjärrvärmeproduktion.

Slutanvändning av icke-förnybara bränsletyper mäts i megawattimmar (MWh) dividerat med antalet invånare. Här avses icke-förnybara bränslen som varken omvandlats till el eller fjärrvärme.

Indikatorerna ovan avser energianvändning och produktion. Därutöver finns även annan användning av icke-förnybara resurser, till exempel brytning av mineraler och berg. I BRP+ ingår *totala leveranser av ballast i ton per invånare*. Ballast avser krossberg, naturgrus och morän.

Utöver användning av ändliga resurser, som fångas in i indikatorerna ovan, kan även användning av förnybara resurser vara ohållbar, till exempel överfiske eller avskogning. Det saknas indikatorer på regional och lokal nivå för **reducering av förnybara resurser**.

Effektiv resursanvändning inkluderar måtten *insamlat hushållsavfall i kilo per invånare* samt *andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning (inklusive biologisk behandling)*.

Bild 24: Hållbarhet miljö – skydd av natur

Att skydda naturen är en viktig del av miljöarbetet genom att minska eller rätta till miljöproblem.

Skyddade naturresurser mäts med indikatorerna *andel skyddad landareal* samt *andel skyddat inlandsvatten*. Skyddade naturresurser mäts även med indikatorn *andel vattentäkter med vattenskyddsområde*.

Det finns även andra skyddade naturresurser, i BRP+ har exempelvis inte marint skydd av havsareal inkluderats eftersom alla regioner inte har havsresurser

Bild 25: Social hållbarhet – skador/olyckor och levnadsvanor

Social hållbarhet handlar om att bygga ett långsiktigt stabilt och dynamiskt samhälle där grundläggande mänskliga behov uppfylls. En av hållbarhetsprinciperna, som BRP+ har tagit sin utgångspunkt i, är att människor inte ska utsättas för strukturella hinder mot deras hälsa.

Skador och olyckor mäts som

*Antal personer per 100 000 invånare som råkat ut för en skada som kräver slutenvård,
Fallolyckor bland äldre,
Antal trafikolyckor per 10 000 invånare samt
Antal arbetsskador per 100 000 sysselsatta.*

Levnadsvanor mäts med indikatorer som beskriver både riskabla och hälsosamma levnadsvanor.

Andel riskkonsumenter av alkohol

Andel som röker dagligen.

Andel som är fysiskt aktiva minst 150 minuter i veckan.

Andel som äter frukt och grönt mer än tre gånger per dag

Bild 26: Social hållbarhet – studier och kompetens

En av hållbarhetsprinciperna, som BRP+ har tagit sin utgångspunkt i, är att människor inte ska utsättas för strukturella hinder mot deras kompetens. I Agenda 2030-arbetet åtar sig länderna att erbjuda en inkluderande och likvärdig utbildning på alla nivåer, från förskola till högre utbildning.

Studier mäts som *andel barn 1–5 år som går i förskola*. Förskolan har ett pedagogiskt uppdrag och kan även delvis kompensera för skillnader i förutsättningar mellan individer. Studier mäts även som *andel elever i åk 9 behöriga till yrkesprogram* samt *andel gymnasieelever med examen inom 4 år. A*

Det finns för närvarande inga indikatorer som mäter **kompetensutveckling** med betoning på möjligheter för livslångt lärande och personlig utveckling.

Bild 27: Social hållbarhet – brott och demokrati

Social hållbarhet handlar också om att människor inte ska hindras från att delta i samhällsutvecklingen, till exempel att inte utsättas för diskriminering, hämmande av kulturella uttryck eller andra hinder för att kunna skapa ett meningsfullt liv.

Trygghet och säkerhet har en direkt påverkan på människors livskvalitet. I ett samhälle med låg brottslighet kan människor känna sig trygga och behöver inte begränsa sina aktiviteter på grund av rädsla.

Kränkning och utsatthet för brott mäts som *anmälda våldsbrott, anmälda brott mot frihet och frid, anmälda sexualbrott* samt *anmälda stöld- och tillgreppsbrott*.

De anmälda brotten relateras till antalet invånare i kommunen/regionen.

I framtiden bör det ses över om även andra mått på utsatthet för brott ska läggas till från BRÅ:s Nationella trygghetsundersökning. På senare år har BRÅ:s undersökning utvecklats och kan brytas ner på kommunnivå för undersökningar som genomförts 2017–2018.

Hot mot välfärd och demokrati mäts genom indikatorerna *andel politiker utsatta för hot, våld, trakasserier, skadegörelse och stöld* samt *anmälda ekobrott per invånare*

Bild 28: Ekonomisk hållbarhet – hushållen

Ekonomisk hållbarhet handlar om långsiktiga förutsättningar för en god ekonomisk levnadsstandard.

Hushållens investeringar och sparande mäts som

- *Finansiella kapitalvinster/förluster*
- *Kapitalvinster/förluster vid försäljning av fastighet och bostadsrätt.*
- *Andel personer med kapitalvinst/förlust.*
- *Pensionssparande per invånare 20-64 år (ej privat).*

Det saknas indikatorer för **hushållens skuldbörda** på regional och lokal nivå.

Bild 29: Ekonomisk hållbarhet – tillväxt, FoU. investeringar

Bibehållen samhällsekonomisk tillväxt är betydelsefullt för den långsiktiga livskvaliteten.

Ekonomisk tillväxt mäts med *BRP per capita*.

Forskningsinvesteringar mäts som *FoU-utgifter i företag per invånare* samt *FoU-utgifter i offentlig sektor per invånare*.

Det saknas statistik för **nettoinvesteringar** i fasta tillgångar på lokal och regional nivå. Även för Sverige som helhet saknas heltäckande statistik som beskriver nettoinvesteringarna. Nettoinvesteringar avser bruttoinvesteringar med avdrag för förslitning av befintliga tillgångar.